

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 13.05.1998
KOM(1998) 298 endelig udg.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Radiofrekvenskrav for Fællesskabets politik på området

**DEN VERDENSOMSPÆNDENDE
RADIOKOMMUNIKATIONSKONFERENCE 1999**

(WRC-99)

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUME	I
1. INDLEDNING	1
2. DE VERDENSPÆNDENDE RADIOKOMMUNIKATIONSKONFERENCER OG EUROPA	2
2.1 Den ændrede baggrund for WRC-forhandlingerne	2
2.2 Resultater fra WRC-97	5
2.3 Vurdering af det europæiske standpunkt ved WRC-97	6
3. WRC-99 I FORHOLD TIL RELEVANTE FÆLLESSKABSPOLITIKKER	8
3.1 Landbaseret mobilkommunikation/UMTS	8
3.2 Satellittjenester, herunder radiofoni	9
3.3 Luftfarts- og satellitradionavigationstjenester/GNSS	10
3.4 Jordobservation	11
4. FORBEREDELSENE TIL WRC-99 SET I EN FÆLLESSKABSSAMMENHÆNG	12
4.1 Overensstemmelsen mellem europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC-99 og relevante fællesskabspolitikker	12
4.2 Hensigtsmæssig afvejning mellem radiokommunikationsinteresser	13
4.3 Tilnærmelse af standpunkter med tredjelande og -regioner	14
4.4 Tilstrækkelig repræsentation af Fællesskabets interesser ved WRC-99	14
5. KONKLUSION	15

BILAG

Ordliste

RESUME

En bred vifte af radiokommunikationsteknikker og -tjenester har fået vital betydning for økonomien, forbrugerne og befolkningens sikkerhed i Europa. De skaber vigtige forbindelser i de offentlige og private telekommunikationsnet, sikrer effektiviteten og sikkerheden i sø-, luft- og landtransport; fremskaffer radiofoniens informations- og underholdningstjenester; muliggør udarbejdelse af vejrudsigter; bidrager til at bekæmpe forurening og udføre mange andre af de funktioner, som er en nødvendighed i det moderne samfund. ***Disse radiokommunikationstjenester har alle det tilfælles, at de konkurrerer om brugen af en sparsom ressource i form af radiofrekvenser.***

Beslutningerne om, hvilke former for tjenester der kan bruge hvilke frekvenser og under hvilke betingelser, træffes på de ***Verdensomspændende Radiokommunikationskonferencer*** (WRC), som organiseres i den Internationale Telekommunikationsunions (ITU) regi, og som har deltagelse af alle 15 EU-medlemslande. Den seneste WRC blev afholdt i 1997, hvor der blev truffet vigtige beslutninger om mobil- og satellitkommunikation, radiofoni og satellitradionavigationstjenester samt tjenester for fly. Den næste WRC vil blive afholdt i 1999.

Baggrunden og sammenhængen for WRC-konferencerne har ændret sig betydeligt fra primært at dreje sig om tekniske spørgsmål og frem til en situation, hvor de økonomiske og politiske kræfter, som er drevet af liberaliseringen, konkurrencen, globaliseringen og den teknologiske innovation inden for kommunikations- og informationssektorerne, er blevet afgørende for de beslutninger om allokering af frekvenser, som skal træffes. Selv om WRC allokterer visse dele af frekvensspektret til udbuddet af bestemte tjenester uden at beslutte, hvilke virksomheder der kan bruge hvilke frekvenser, har den stærke lobbyvirksomhed, som udfoldes af forskellige konsortier og interessegrupper med støtte fra deres respektive myndigheder ført til det indtryk, at enkeltinteresser ved WRC opdeler frekvensspektret efter kommercielle synspunkter. Ud over den stigende indflydelse fra økonomiske kræfter har emnernes komplekse tekniske art og de politiske konsekvenser af beslutninger om frekvensallokering for den globale markedsstruktur ført til en situation, hvor WRC træffer en række foreløbige beslutninger, hvis tekniske konsekvenser må afklares efterfølgende, og som er betingede af yderligere nationale og regionale høringer blandt alle interessenter med det formål at nå frem til en politisk støtte til de mål, som skal nås, og de standpunkter, som skal indtages.

På fællesskabsplan afhænger gennemførelsen af en række fælles politikker af, at det fornødne radiofrekvensspektrum er til rådighed; dette er således tilfældet for mobil- og satellitkommunikation, radiofoni, luftfarts- og satellitradionavigationstjenester samt jordobservation. Der er imidlertid forskel på de omstændigheder, der danner baggrund for den politiske beslutningsproces ved sådanne politikker, alt efter om det drejer sig om gennemførelsen af det indre marked, internationalt samarbejde og spørgsmål om markedsadgang eller målsætningerne for RTD-politikken. Som følge heraf behandles de frekvensrelaterede konsekvenser for sig på operationelt plan og ikke som led i en sammenhængende, langsigtet europæisk frekvensplanlægning, som er aftalt på politisk plan. ***I fravær af politisk prioritering for så vidt angår tilgængelige frekvenser til gennemførelse af Fællesskabets politikker må de tekniske***

eksperter selv afveje kommercielle og almene interesser i allokeringen af radiofrekvenser.

Udviklingen og forhandlingen af europæiske standpunkter ved WRC forestås af medlemslandene på nationalt plan og inden for rammerne af CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications administrations - Den Europæiske Konference af Post- og Teleadministrationer). CEPT består af 43 europæiske lande og kan derfor potentielt udvirke harmoniserede frekvensallokeringer, som går ud over Fællesskabets grænser, forudsat harmoniseringsforanstaltningerne gennemføres hensigtsmæssigt. Desuden, eftersom hvert ITU/WRC-medlemsland har én stemme, vil enighed på CEPT-niveau kunne give Europa en særdeles gunstig forhandlings- og afstemningsposition over for tredjeparts regioner og lande.

Medlemslandene støtter ikke, at Fællesskabet udvikler overordnede fællesskabsstandpunkter eller forhandler på deres vegne ved WRC. **Men set i lyset af udviklingen i baggrunden for WRC er der et stigende behov for at støtte WRC-standpunkterne i en større politisk sammenhæng på en måde, så der tages hensyn til, at forskellige standpunkter blandt WRC-forhandlingspartnerne hvad angår frekvensharmonisering normalt bygger på forskellig politisk prioritering af radiokommunikationssystemer af hhv. kommerciel og almen interesse.** Dette er for eksempel tydeligt i det øjeblik hvor man fra europæisk hold anmoder om yderligere frekvenser til udvikling af tredje generations mobilkommunikationsudstyr (UMTS), hvor andre lande kan stille sig i opposition på grund af deres nationale fokus på satellitkommunikation (f.eks. USA) eller på grund af problemer med den gradvise afvikling eller omplacering af eksisterende systemer (f.eks. udviklingslande). Der kan være behov for frekvenser til tjenester for luftfarten og radionavigationstjenester for at imødekomme efterspørgslen efter både kommercielle og almennyttige applikationer, afhængigt af de nationale krav og prioriteringer, og under hensyntagen til krav om adgang til det samme frekvensspektrum fra kommercielle satellitoperatører. **En effektiv politisk opbakning bag de tekniske standpunkter, som man er nået frem til, er derfor afgørende for at opnå gode resultater ved WRC og for at sikre en tilstrækkelig teknisk og politisk repræsentation af Fællesskabets interesser i kontakterne med de væsentligste handelspartnere.** Fællesskabet, repræsenteret ved Kommissionen, kunne spille en medvirkende rolle heri, forudsat medlemslandene selv går politisk ind for de WRC-standpunkter, man er nået frem til.

Koordineringen af medlemslandenes standpunkter i CEPT-samarbejdet ved WRC i 1995 og 1997 førte i almindelighed til resultater, som giver mulighed for en videre udvikling af det europæiske radiokommunikationsmarked. Ved WRC-97 undertegnede de 43 CEPT-lande omkring 300 såkaldte fælleseuropæiske forslag (European Common Proposals, ECP) vedrørende de 50 punkter på dagsordenen, som blev behandlet, hvoraf de fleste blev vedtaget på konferencen. Men når man ser bort fra de europæiske landes generelt tilfredsstillende tilslutning til de fælleseuropæiske forslag, som blev forelagt ved WRC-97, **kunne meget kontroversielle emner ikke afgøres alene på grundlag af tekniske standpunkter, som det for eksempel var tilfældet for satellitbaserede bredbåndstjenester og tjenester for luftfart og satellitradionavigationstjenester.** På grund af disse emners økonomiske og strategiske kompleksitet havde nogle medlemslande enten ikke undertegnet de relevante ECP'er, eller de fik besked fra deres regeringer på at trække deres støtte tilbage under selve forhandlingerne. **På grund af manglen på forhåndsinstrukser fra de politiske instanser for så vidt angår de målsætninger,**

som skal opfyldes på det tekniske niveau, kan Europas forhandlingsposition være alvorligt undermineret.

Den kommende WRC-99 vil endnu engang behandle kravene om radiofrekvenser for gennemførelsen af Fællesskabets politikker vedrørende satellit- og mobilkommunikation, radiofoni, luftfarts- og satellitradionavigationstjenester samt jordobservation. Fællesskabets politiske rammer for satellit- og mobilkommunikation, som omfatter detaljerede høringer og tæt koordinering med industrien og de repræsentative organisationer, giver mulighed for en temmelig præcis oversættelse af de respektive fællesskabspolitikker til frekvenskrav, som skal forhandles ved WRC. Men hvad angår de øvrige omtalte fællesskabspolitikker, er en sådan **hørings- og koordineringsproces ikke altid tydelig, hvilket kan føre til en situation, hvor kommercielle interesser inden for telekommunikationen står stærkere i konkurrencen om at opnå frekvenser.**

I overensstemmelse med Rådets konklusioner af 22. september 1997, som blev vedtaget på baggrund af Kommunikationens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om WRC-97, **vil Europa-Kommissionen deltage i WRC-99-arbejdet for at nå følgende mål:**

1. At sikre, at de europæiske standpunkter ved WRC overholder relevante fællesskabspolitikker før og under konferencen
2. At tilskynde den europæiske industri til at foreslå radiokommunikationsinitiativer og inddrage industrielle og andre relevante aktører og organisationer i udviklingen af europæiske standpunkter om bl.a. mobil- og satellitkommunikation, radiofoni, tjenester for fly, radionavigation og jordobservation
3. At opretholde og etablere kontakter med tredjelande og -regioner med det formål at fremme de europæiske målsætninger og opnå en vis grad af tilnærmelse mellem forslagene før konferencens start
4. At styrke Europas forhandlingsposition ved WRC og opnå resultater, som er til gavn for den europæiske økonomi og de europæiske borgere.

Det er imidlertid nødvendigt at behandle disse målsætninger i en overordnet gennemgang af frekvensspektrumpolitikken i Fællesskabet, hvor **frekvenskrav til gennemførelse af fællesskabspolitikker indgår som led i en sammenhængende, langsigtet, strategisk europæisk frekvensplanlægning, som sikrer en hensigtsmæssig afvejning mellem kommercielle og almene interesser, som bygger på omfattende høringer med alle interessenter, som støttes på politisk plan, og som giver mulighed for udarbejdelse af europæiske standpunkter forud for WRC.** Kommissionen har til hensigt at gennemføre en bred høring med alle involverede parter med henblik på at behandle dette spørgsmål og melde tilbage til Europa-Parlamentet og Rådet om effektiviteten af de aktuelle ordninger inden for frekvensspektrumpolitikken i Europa og eventuelle behov for fællesskabsinitiativer på dette område, herunder for så vidt angår fællesskabsrepræsentation ved WRC.

Formålet med udarbejdelsen af denne meddelelse er at:

- igangsætte en politisk diskussion i Europa-Parlamentet og Rådet om de fællesskabsinteresser, som er på spil ved WRC, med særligt henblik på

WRC-99 på baggrund af resultaterne fra WRC-97, og at sikre tilstrækkelig inddragelse af alle interesserede parter i forberedelsesprocessen;

- tilvejebringe oplysninger om relevante fællesskabspolitikker, hvis gennemførelse afhænger af tilgængeligheden af frekvenser, som WRC-beslutningerne skal overholde, og som derfor skal indgå i udarbejdelsen af standpunkter til WRC-99,
- forklare Fællesskabets og Europa-Kommissionens rolle i WRC-processen, samt
- påpege behovet for at behandle WRC-temaerne på politisk plan som led i etableringen af en langsigtet, strategisk frekvensspektrumplanlægning

* * *

1. INDLEDNING

En enorm mængde af radiokommunikationsteknikker og -tjenester har fået vital betydning for økonomien, forbrugerne og befolkningens sikkerhed i Europa, og som følge af samfundets stigende afhængighed af leveringen af trådløs information og kommunikation er spørgsmålene om frekvensspektrum blevet kritiske ud fra såvel økonomiske som politiske, forbrugerrelaterede og velfærdsrelaterede perspektiver.

Planlægningen af de forskellige tjenesters anvendelse af radiospektrum (herunder mobil- og satellittelefoni samt radiofoni) på nationalt plan, fællesskabsplan og globalt plan afhænger af de beslutninger, som træffes ved de Verdensomspændende Radiokommunikationskonferencer (WRC).¹ Ved WRC-konferencerne beslutter Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU)'s 186 medlemslande, herunder 15 EU-medlemslande, hvorvidt, hvordan og under hvilke betingelser kravene om allokering af frekvenser til eksisterende og planlagte radiokommunikationssystemer kan imødekommes.²

På baggrund af den stadigt stærkere tendens i retning mod globalisering, liberalisering, konkurrence og teknologisk innovation inden for kommunikations- og informationssektorerne får forhandlingerne om frekvensspektrumkrav ved WRC stadigt større betydning, såvel kommercielt som politisk. Den fulde liberalisering af telekommunikationstjenester og -infrastruktur fra januar 1998 giver adgang til et større udvalg af tjenester. Men på samme tid stiger efterspørgslen efter frekvenser, og **det er nødvendigt at træffe politiske valg for så vidt angår en ligelig og rimelig fordeling af denne knappe ressource mellem konkurrerende interesser.** Desuden er frekvenser og mulige satellitbanepositioner knappe ressourcer, hvis allokering og anvendelse i nogle tilfælde må vurderes i henhold til konkurrencelovgivningen. I kapløbet mod etableringen af Informationssamfundet kan adgang til og anvendelse af globalt harmoniserede frekvensbånd således udgøre en væsentlig konkurrencefordel.

Beslutninger, truffet ved tidligere WRC-konferencer, gav for eksempel mulighed for udvikling af mobiltelefoni (GSM), satellittelefoni (S-PCS) og "direkte rundspredning" af fjernsyn. For nylig åbnede WRC-97 frekvenser til leveringen af satellitbaserede bredbåndsmultimedietjenester. **Ved den kommende WRC i 1999 vil der blive truffet yderligere beslutninger om de frekvenskrav, som stilles af det 21. århundredes massemarkedskommunikationssystemer.** Sådanne systemer, f.eks. satellitbaseret bredbåndskommunikation (som foreslået af bl.a. Teledesic og SkyBridge) og landbaseret mobil bredbåndskommunikation (UMTS – Universal Mobile Telecommunications System), vil være byggestenene for det Informationssamfund, som er undervejs. Ud over frekvenskravene fra sådanne globale massemarkedstjenester **vil WRC-99 også behandle frekvenskravene fra**

¹ Se Ordlisten i Bilag 1.

² Detaljeret baggrundsinformation om forvaltningen af radiospektrum og WRC-konferencerne findes i Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om Den Verdensomspændende Radiokommunikationskonference 1997 (WRC-97), KOM(97)304 endelig udgave, 18.06.97. Det skal understreges, at WRC-konferencerne træffer beslutning om det frekvensspektrum, som er til rådighed for udbuddet af tjenester og ikke om, hvem der har tilladelse til at bruge det til rådighed stillede spektrum. Dette besluttet på nationalt plan.

tjenester, som ikke direkte er knyttet til kommercielle interesser, men som af politiske, kulturelle, forbrugsbeskyttelses-, sikkerhedsmæssige, socialøkonomiske eller strategiske årsager vil være af betydning, herunder satellitradionavigationstjenester, mobiltjenester til fly, maritime mobile tjenester og jordobservation.

Som fælles procedure vedtog den foregående radiokonference i 1997 (WRC-97) en resolution om dagsordenen for den kommende konference i 1999 (WRC-99).³ Den omfatter flere end 40 individuelle temaer, herunder temaer af særlig betydning i en fællesskabssammenhæng, f.eks. landbaseret mobilkommunikation, satellitradionavigation, mobile tjenester til fly og maritime formål, mobilsatellittjenester og faste satellittjenester, radiofoni og jordobservation.

Denne meddelelse følger op på Rådets konklusioner, som blev vedtaget den 22. september 1997 på baggrund af Kommissionens meddelelse af 18. juni 1997 om den Verdensomspændende Radiokommunikationskonference.⁴ Disse rådskonklusioner opfordrer Kommissionen til at sikre, at der tages hensyn til Fællesskabets interesser i udarbejdelsen af europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC, at gennemføre høringer med interesserede parter med det formål at udpege frekvenskrav mhp. gennemførelse af aftalte fællesskabspolitikker og opfyldelse af industrielle behov samt at deltage i bilaterale kontakter med tredjelande og -regioner for at vurdere de respektive standpunkter forud for konferencen.

Denne meddelelse skitserer baggrunden for WRC og vurderer resultaterne af WRC-97 set fra et fællesskabssynspunkt. Desuden udpeger meddelelsen temaer på dagsordenen for WRC-99 med særlig relevans i fællesskabssammenhæng. Endelig uddyber meddelelsen den forberedelsesproces, som er iværksat med henblik på WRC-99 med særlig vægt på de aktiviteter, som Europa-Kommissionen agter at gennemføre i denne sammenhæng.

Den overordnede målsætning med den nærværende meddelelse og Fællesskabets aktiviteter i relation til WRC og i særlig grad WRC-99 er at sikre, at WRC-beslutningerne er i overensstemmelse med relevante fællesskabspolitikker, og at de standpunkter, som udarbejdes til forelæggelse ved WRC, i tilstrækkeligt omfang afvejer kommercielle og almene interesser og støttes af de politiske instanser.

2. DE VERDENSOMSPÆNDENDE RADIOKOMMUNIKATIONSKONFERENCER OG EUROPA

2.1 Den ændrede baggrund for WRC-forhandlingerne

Forberedelserne til og forhandlingerne ved WRC er intensiveret i løbet af årene hvad angår antallet af forhandlingstemaer, den tid, som det tager at opnå enighed, og mængden af ressourcer, som myndighederne og industrien afsætter for at opfylde frekvenskravene i den internationale sammenhæng. Ved WRC-97 måtte omkring 1800 repræsentanter for 131 ITU-medlemslande og internationale organisationer

³ Resolution GTPLN1-3 (WRC-97): Dagsorden for Den Verdensomspændende Radiokommunikationskonference 1999, ITU, Slutdokumenterne fra WRC-97. Genève, 1997.

⁴ Rådets konklusioner om Kommissionens meddelelse om WRC-97, september 1997.

eksempelvis gennemføre 4 ugers døgnlange forhandlinger mellem alle involverede parter for at opnå enighed om et stort antal spørgsmål. Selv om de politiske instanser fortsat opfatter WRC-forhandlingerne som primært teknisk orienterede, viser erfaringen, at den kommercielle og politiske indflydelse på forhandlingerne kan være afgørende.

Indførelsen af økonomiske overvejelser i beslutninger om allokering af frekvenser bliver stadigt tydeligere og ventes at bidrage til en mere effektiv udnyttelse af radiofrekvenserne. Faktisk **kan man konstatere visse tendenser i WRC-forhandlingerne, som ændrer den tidligere tekniske karakter af WRC, og som har ført til øget opmærksomhed om de kommercielle og politiske overvejelser i beslutningerne om allokering af frekvenser:**

- ***Regionalisering af standpunkter***

For at vinde støtte for nationale standpunkter ved WRC gennemfører de enkelte lande i stigende grad koordineringen og forhandlingen af standpunkter til fremlæggelse ved WRC inden for rammerne af de regionale telekommunikationsorganisationer såsom CEPT (Europa), CITEL (Nord- og Sydamerika), APT (Asien og Stillehavsområdet) samt de arabiske og afrikanske grupperinger.⁵

- ***Inddragelse af kommercielle interesser***

Industrien bliver i stigende grad inddraget i WRC-processen, både hvad angår den internationale lobbyvirksomhed og markedsføring forud for og under konferencerne, og hvad angår repræsentation i (og tilmed finansiering af) de nationale delegationer, som sendes til WRC.

- ***WRC-beslutninger muliggør teknologisk innovation***

Det er nødvendigt med rettidige WRC-beslutninger om adgangen til frekvenser for at lette udviklingen af systemer og tilvejebringelsen af kapitalinvesteringer. Selv om eksempelvis satellitbaserede og mobile bredbåndssystemer ikke ventes at være en realitet før i år 2002, er der således behov for beslutninger om adgangen til frekvenser allerede nu. WRC-drøftelserne vedrørende krav om frekvenser til nye radiosystemer bygger i stigende grad på teknologiske formodninger og markedsprognoser og anvendes ind imellem til at konsolidere bestemte aktørers teknologiske førerposition.

- ***WRC-beslutninger og deres konsekvenser for reguleringspolitikken***

WRC-beslutninger har en række konsekvenser for reguleringspolitikken. Eksempelvis har størrelsen af det frekvensspektrum, som WRC stiller til rådighed for en given tjenestetype, direkte konsekvenser for antallet af licenser, som udstedes til levering af den pågældende tjeneste på nationalt og internationalt plan, og har dermed indvirkning på de overordnede

⁵ Selv om WRC søger at træffe beslutninger på et konsensusgrundlag og undgår at stemme om de enkelte spørgsmål, er bevidstheden om, at Europa har op til 43 stemmer en tilskyndelse for de øvrige regioner til at nå et kompromis, som vil være tilfredsstillende for Europa. WRC-97 anerkendte tendensen i retning af regionalisering af standpunkter og vedtog resolutionen PLEN-2/WRC-97 om regionale forberedelser til Verdensomspændende Radiokommunikationskonferencer. ITU, Slutdokumenter fra WRC-97, Genève 1997.

konkurrenceovervejelser. Man bør derfor foretrække løsninger, der giver mulighed for udstedelse af det højest mulige antal licenser til de pågældende tjenester.

- ***Inddragelse af politiske instanser***

De nationale delegationer instrueres i stigende grad af de politiske myndigheder om at opnå tilfredsstillende resultater i henseende til bestemte emneområder, og de politiske instanser gør ind imellem brug af diplomatiske midler parallelt med deltagelsen i WRC for at opnå støtte til de nationale standpunkter ved WRC.

- ***Forhandlinger mellem alle parter***

På grund af det store antal spørgsmål, som skal behandles inden for den begrænsede tid, som er til rådighed, er indgåelse af kompromiser og pakked løsninger mellem de primære forhandlingspartnere og deres industrier almindelig nu om dage, og dette sker ikke kun på baggrund af tekniske overvejelser men omfatter også politiske og kommercielle dimensioner.

- ***Harmonisering af industrilanden og udviklingslandenes interesser***

Behovet for frekvenser til innovative radiokommunikationssystemer, som især udvikles af industrilandene, kan have negativ indvirkning på størrelsen af det frekvensområde, som er til rådighed for eksisterende systemer, og dette rammer i særlig grad udviklingslandene.

- ***Forholdet mellem nationale myndigheder og kommercielle interesser***

Den stigende inddragelse af kommercielle interesser i WRC-processen kan føre til interessekonflikter mellem nationale myndigheder, som søger at opnå overordnede resultater, og individuelle virksomheder og (internationale) organisationer, som forfølger sektorspecifikke mål. Desuden søger de kommercielle interesser inden for radiokommunikationssektoren i højere grad globale end nationale løsninger.

- ***WRC-processen er en kontinuerlig proces***

På grund af vigtigheden af og kompleksiteten i de spørgsmål, som skal behandles, er en stor del af beslutningerne, som træffes ved WRC af foreløbig art, eller beslutningerne udskydes til næste konference. Dette kan hæmme den teknologiske innovation på grund af de regulatoriske forsinkelser, det kan afstedkomme, men giver dog mulighed for at søge yderligere bekræftelse hos de politiske instanser derhjemme, før man indtager definitive standpunkter og træffer endelige beslutninger. WRC-processen forudsætter en kontinuerlig inddragelse af og betydelige ressourcer hos myndighederne, industrien og de politiske instanser.

Den teknologiske udvikling, liberaliseringen af telekommunikationsmarkederne og den generelle globalisering af verdensøkonomien har ændret den måde, hvorpå man når frem til WRC-beslutninger om allokering af radiofrekvenser. Hvor beslutninger ved WRC tidligere hovedsageligt blev forhandlet på plads af nationale eksperter, der deltog på vegne af et begrænset antal nationale brugere af radiofrekvenser, f.eks. militæret, nationale radiofonivirksomheder og et begrænset antal

telekommunikationsvirksomheder, bestående af offentlige teleoperatører, påvirkes WRC-forhandlingerne nu i betydelig grad af de kommercielle interesser hos en lang række økonomiske aktører, der opererer på verdensplan og konstant arbejder på udvikling af nye tjenesteformer.

Udarbejdelsen af europæiske standpunkter kan ikke gennemføres isoleret, men skal tage hensyn til den politiske, økonomiske og regulatoriske situation i andre dele af verden. Mens det landbaserede mobilkommunikationsmarked i Europa udvikler sig hurtigt, hvorfor der er behov for yderligere frekvenser, kan man i andre dele af verden have andre krav, f.eks. inden for området satellitkommunikation (som det er tilfældet i USA). Desuden kan de eksisterende mekanismer være utilstrækkelige til at gennemføre en gradvis afvikling eller flytning af eksisterende systemer til andre dele af radiofrekvensspektret i tide (som det er tilfældet i udviklingslandene). Sådanne interessekonflikter bliver tydelige ved WRC, hvad angår kravene om frekvenser, men kan dog også konstateres på et tidligere stadium gennem en tilstrækkelig undersøgelse af kravene på de respektive markeder.

De ovennævnte tendenser i WRC-forhandlingerne har konsekvenser for de tekniske temaer, som behandles på WRC, men kan ikke løses på basis af tekniske overvejelser alene. **Det stigende behov for koordinering mellem kommerciel og offentlig anvendelse af radiofrekvenser, for koordinering inden for og mellem regioner med indbyrdes forskellige interesser, og de politiske og regulatoriske konsekvenser af de beslutninger, som træffes, bør føre til en øget politisk opmærksomhed om de spørgsmål, som er på spil ved WRC.** I det aktuelle WRC-forhandlingsklima vil det i forbindelse med allokering af frekvenser kun være muligt at opnå tilfredsstillende resultater, som kan tjene såvel offentlighedens interesser som den europæiske økonomi, hvis frekvensforvaltningsorganerne og de politiske instanser forener deres kræfter.

2.2 Resultater fra WRC-97

Resultaterne fra WRC-97 vurderes gennemgående som positive for den videre udvikling af radiokommunikationssektoren i Europa. **Set i et fællesskabsperspektiv er de mest relevante resultater fra WRC-97 følgende:**

- **Satellitbaserede bredbåndstjenester**

På WRC-97 blev det besluttet at stille radiofrekvensspektrum til rådighed for levering af satellitbaserede bredbåndstjenester som foreslået af SkyBridge, Teledesic, Celestri og WEST. Mens de tekniske beslutninger, som blev truffet vedrørende dette tema ved WRC-95, ikke var til gavn for den globale konkurrence, ændrede WRC-97 fremgangsmåden. Efter en række vanskelige forhandlinger nåede man først til enighed om et princip om, at global og ligelig konkurrence i udbuddet af satellitbaserede bredbåndstjenester er afgørende af økonomiske og politiske grunde, før der blev udarbejdet hensigtsmæssige tekniske løsninger. **WRC-drøftelserne om satellitbaserede bredbåndstjenester understreger behovet for at give politisk vejledning, for at man kan nå frem til acceptable tekniske kompromiser.**

Resultatet er i overensstemmelse med det nye koncept, som blev foreslået fra europæisk hold med det formål at overvinde de konstaterede vanskeligheder ved at koordinere forskellige satellit- og landbaserede systemer og omfatter opstillingen af grænser for den interferens, som kan accepteres i én type af net

fra den anden type. Hovedkonceptet, som der blev opnået enighed om, ville give konkurrerende systemer lige adgang til radiofrekvenser, lette konkurrencen inden for området levering af satellitbaserede bredbåndstjenester på globalt niveau og reducere behovet for en segmentering af frekvensbåndene. Spørgsmålet vil blive taget op igen ved WRC-99.

- **Landbaseret mobilkommunikation/UMTS**

Et af Europas hovedformål ved WRC-97 var at sikre, at en kommende konference ville tage stilling til kravene om radiofrekvenser til udvikling af Europas fremtidige tredje generations mobilkommunikationssystem, betegnet UMTS (Universal Mobile Telecommunications System). Man blev enige om, at WRC-99 skulle tage stilling til dette emne.

- **Luftfarts- og radionavigationstjenester**

WRC-97 behandlede spørgsmålet om, hvorvidt de radiofrekvenser, som var allokeret til leveringen af luftfarts- og satellitradionavigationstjenester skulle åbnes til fælles anvendelse med andre tjenester, eksempelvis satellitbaseret mobiltelefoni. Mens Konferencen i princippet var enig for så vidt angik allokeringen af frekvensbånd til mobiltjenester for luftfarten, var det ikke muligt at opnå enighed for så vidt angik de frekvensbånd, som er reserveret til radionavigation. I begge tilfælde besluttede man at sætte disse spørgsmål på dagsordenen for WRC-99 efter gennemførelse af yderligere tekniske undersøgelser og afholdelse af høringer med sektorens aktører (transport- og luftfartssektoren) og de politiske instanser. WRC-99 skal desuden overveje allokering af yderligere frekvenser til satellitbaserede radionavigationstjenester.

WRC-97 traf endvidere beslutninger for så vidt angår planlægningen af radiofonisatellit tjenester (Appendiks 30/30A i ITU-radioreglementet), jordobservation og andre spørgsmål.

2.3 Vurdering af det europæiske standpunkt ved WRC-97

43 europæiske lande, herunder de 15 EU-medlemslande, koordinerer og forhandler standpunkter forud for WRC inden for CEPT's konferenceforberedende gruppe (Conference Preparatory Group, CPG). Alle 43 CPG-medlemslande, herunder EU-medlemslandene havde undertegnet en del af eller samtlige 300 vedtagne fælleseuropæiske forslag (ECP). CPG havde udpeget koordinators til nøje at følge forhandlingerne vedrørende specifikke punkter på dagsordenen og at rådgive de 43 CEPT-myndigheder om den linje, som skulle følges. Desuden fungerede et betydeligt antal europæere i konferencens organisatoriske struktur som formænd og viceformænd. Men **koordineringen af standpunkterne hos de 43 lande var fortsat vanskelig, særlig hvor de tekniske standpunkter, man var nået frem til, ikke kunne fastholdes af økonomiske, politiske eller strategiske årsager.**

Ved WRC-97 blev der for eksempel vedtaget et ECP, som under særlige omstændigheder ville tillade frekvensdeling mellem mobilsatellit tjenester og tjenester for luftfarten. Men som resultat af utilstrækkelig enighed og politisk støtte på nationalt plan undlod visse medlemslande at undertegne forslaget eller var nødt til at trække deres støtte tilbage under selve konferencen. Dette spørgsmål blev til sidst udskudt til WRC-99.

Europa-Kommissionens formelle rolle ved WRC-97 var at optræde som observatør. Desuden, hvor dette ud fra et fællesskabsperspektiv var relevant, ydede Kommissionen politisk støtte til CEPT i rollen som rådgiver.

Det faktum, at Kommissionen var involveret i forhandlingsprocessen inden for de af Rådet fastlagte grænser, er dog ikke ensbetydende med, at aftaler, som indgås ved WRC, og konsortier, som fremlægger forslag om allokering af frekvenser, automatisk er sammenfaldende med Fællesskabets interesser, f.eks. hvad angår konkurrencereglerne, hvilket kan kræve separate kontrolundersøgelser.

I overensstemmelse med Rådets konklusioner af 3. februar 1992⁶ fremsendte det luxembourgiske formandsskab på Fællesskabets vegne en fælleserklæring til indlemmelse i slutdokumenterne, som kræver, at delegationerne fra EU's medlemsstater erklærer, at de vil gennemføre revisionen af radioreglementet, som blev vedtaget på konferencen, i overensstemmelse med deres forpligtelser under EØF-traktaten. Dette skulle give mulighed for at foretage en hensigtsmæssig vurdering på fællesskabsplan af, hvorvidt WRC-beslutningerne og deres gennemførelse på fællesskabsplan er forenelige med Traktaten og særlig Traktatens konkurrenceregler. **Men på baggrund af kompleksiteten i de spørgsmål, som behandles ved WRC, kan der være behov for en mere fremadrettet strategi, hvor de mulige konsekvenser af WRC-beslutningerne for Fællesskabets politikker vurderes på forhånd.**

Særlig hvad angår temaerne om satellitbaserede bredbåndstjenester, UMTS og luftfartstjenester og satellitradionavigationstjenester var der et klart behov for samarbejde mellem Kommissionen og CPG på henholdsvis det politiske og tekniske plan for at opnå resultater, der ud fra en fællesskabsbetragtning ville være acceptable. I lyset af de ovennævnte tendenser i forhandlingerne må man yderligere konsolidere foreningen af parternes kræfter, særlig hvad angår behovet for **at sikre, at der forhandles om europæiske standpunkter, som er i overensstemmelse med Fællesskabets interesser, og som bakkes op af de relevante politiske instanser og berørte parter.**

WRC-97 vedtog næsten samtlige ECP-forslag, som blev forelagt af CPG, selv om det skal bemærkes, at visse af WRC-97's foreløbige beslutninger skal gennemgås ved WRC-99. Den regionale koordinering inden for CEPT værdsættes generelt af andre regioner inden for WRC-strukturen og har allerede givet anledning til overvejelser fra deres side om, hvordan de kan forberede sig bedre til WRC-99, særlig ved at indgå i en tidlig forberedende dialog med de ansvarlige europæiske instanser.

Europa indtog en temmelig stærk forhandlingsposition ved WRC-97, **men det bør undersøges, hvorvidt de aktuelle ordninger vil kunne opretholdes, set på baggrund af den ovennævnte udvikling i karakteren af WRC-forhandlingerne,** særlig hvad angår behovet for politisk støtte forud for og under WRC til de standpunkter, som skal forhandles, samt behovet for at sikre, at koordineringen mellem europæiske lande og overholdelsen af standpunkterne opretholdes.

⁶ Rådets konklusioner om den fremgangsmøde, som skal følges ved World Administrative Radio Conference (WARC 1992), 3.2.1992.

3. WRC-99 I FORHOLD TIL RELEVANTE FÆLLESSKABSPOLITIKKER

Dagsordenen for WRC-99 omfatter ca. 40 separate punkter, fordelt under detaljerede tekniske overskrifter, som kun personer med indsigt i forvaltningen af radiofrekvenser vil være fortrolige med. Men de fleste af de tilsyneladende tekniske spørgsmål, som skal behandles ved WRC-99, udgør i realiteten vigtige operationelle betingelser for gennemførelse af Fællesskabets politikker. Andre punkter har kun indirekte tilknytning til Fællesskabets politikker, men er ikke desto mindre af betydning for de enkelte medlemslande, virksomheder eller organisationer.⁷ Dagsordenen for WRC-99 indeholder mange punkter, hvorom der ikke kunne opnås definitiv enighed ved WRC-97. Dette skyldes, at mange af de spørgsmål, som behandles ved WRC, er så teknisk komplekse, at der er behov for tekniske undersøgelser og yderligere høringer med de politiske instanser og berørte markedsaktører, før der kan træffes definitive beslutninger.

Under disse vilkår bør alle interesserede parter, herunder (potentielle) radiofrekvensbrugere, udstyrsfabrikanter, forbrugere, lovgivende myndigheder og politiske instanser på et tidligt tidspunkt være opmærksomme på dagsordenen for WRC-99, vurdere, i hvilket omfang deres respektive aktiviteter vil kunne påvirkes af de beslutninger, som skal træffes, og deltage i processen med at udarbejde fælleseuropæiske standpunkter for WRC-99.

3.1 Landbaseret mobilkommunikation/UMTS

Mængden af radiofrekvenser, som WRC-99 stiller til rådighed for UMTS, vil have en direkte indvirkning på vækstudsigterne for mobilmultimediekommunikationen i Europa og andre steder, og har dermed en stor indvirkning på den europæiske mobilkommunikationsindustri konkurrenceposition på de globale markeder. Der er dog risiko for potentielle konflikter med de lande, som sætter større fokus på f.eks. satellitkommunikation, og som konkurrerer om adgang til de samme frekvenser, som de frekvenser, der er udpeget til brug for UMTS.

I henhold til ITU-terminologien IMT-2000 (International Mobile Telecommunications) vil WRC-99 behandle yderligere allokeringer af frekvenser til denne type radiokommunikation og undersøge de tekniske egenskaber, som skulle lette verdensomspændende 'roaming'. Med udgangspunkt i succeserne med mobiltelefoni (GSM, DCS-1800) søger Europa at sikre adgang til frekvenser til brug for tredje generations mobilsystemer, som i Europa er kendt under betegnelsen UMTS (Universal Mobile Telecommunications System).

Prognoser viser, at den årlige indtjening på det europæiske marked for celleopbyggede mobiltjenester vil kunne nå op på over 100 milliarder ECU, og for mobilmultimedietjenester vil indtjeningen kunne nå op på ca. 34 milliarder ECU i år 2005.⁸ Mobilmarkedets enorme økonomiske potentiale afspejles i den støtte, som Fællesskabet har ydet under RACE- og ACTS-projekterne om mobilkommunikation (176 millioner ECU i perioden 1996-1998).

⁷ Desuden har en række andre fællesskabspolitikker, f.eks. politikker, der vedrører RTD(FTU), konkurrence og handel, relation til spørgsmål om frekvenser. Se fodnote 2 for yderligere detaljer.

⁸ Rapport nr. 1 fra UMTS Forum om lovgrundlaget for UMTS 25.06.1997.

På fællesskabsplan har udviklingen af UMTS modtaget den fornødne politiske støtte, og de regulatoriske konsekvenser drøftes for øjeblikket på baggrund af et forslag til Rådets og Parlamentets beslutning om UMTS⁹. Dette forslag bygger på standardiseringsarbejdet, som allerede er gennemført inden for ETSI, på frekvensharmonisering inden for CEPT, og på markeds- og reguleringsspørgsmål, som behandles inden for rammerne af UMTS Forum.

Ved WRC-99 vil Europa understrege behovet for yderligere, globalt harmoniserede allokeringer til at opfylde behovet for tredje generations mobilapplikationer. Det skal dog bemærkes, at andre forhandlingspartnere kan have planlagt at anvende det frekvensområde, som er udpeget til sådanne allokeringer (dvs. 2 GHz-området), til levering af andre tjenester, f.eks. satellittjenester, eller at der kan være vanskeligheder med at flytte eksisterende tjenester inden for dette frekvensområde.

3.2 Satellittjenester, herunder radiofoni

Udviklingen i satellitteknologien gør det lettere at udbyde telefoni, fjernsyn, radio og multimedietjenester, som alle i stigende grad retter sig mod internationale markeder, hen over grænserne. Europa bør konsolidere sin position yderligere gennem udvikling af og deltagelse i satellitprojekter og søge at opnå de dertil nødvendige frekvensallokeringer og anvendelsesvilkår ved WRC-99 og fremtidige konferencer.

WRC-99 vil under en række forskellige overskrifter behandle krav om frekvenser til levering af tjenester, herunder taletelefoni og radiofoni, ved hjælp af satellitter.

Det tema, som dominerede forhandlingerne ved WRC i 1995 og 1997, vedrørte tilgængeligheden af frekvenser til levering af satellitbaserede bredbåndstjenester, som gør det muligt at etablere højhastigheds Internet-adgang og videokonferencer overalt i verden. **Den begrænsede mængde af frekvenser, som er til rådighed for udbuddet af satellitbaserede bredbåndstjenester, og de enorme kapitalinvesteringer, som kræves for at udvikle sådanne trådløse Internet-infrastrukturer, vil få konsekvenser for det globale konkurrenceniveau inden for dette vigtige område af det kommende Informationssamfund.** Selv om adgang til frekvenser er en vigtig betingelse for den videre udvikling af satellitbaseret bredbåndskommunikation, kan dette forhold ikke i sig selv være en afgørende faktor; der bør ligeledes tages hensyn til de økonomiske, handelsmæssige og politiske interesser, som er involveret i det globale udbud af sådanne strategisk vigtige tjenester.

Værdien af (planlagte) satellitbaserede personlige systemer og bredbåndssystemer ventes at nå op på 350 milliarder ECU.¹⁰ Tager man betydningen af satellitkommunikation i betragtning, ventes der under det femte RDT(FTU)-rammeprogram en samlet finansiering af teknologier for Informationssamfundet på 3,3 milliarder ECU i perioden 1998-2002.

Satellitkommunikationssektoren har været genstand for en række fællesskabsforanstaltninger, hvoraf den seneste sigter mod hurtig indførelse af kompatible personlige satellitkommunikationstjenester (S-PCS) inden for

⁹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om koordineret indførelse af mobil- og trådløs kommunikation (UMTS) i Det Europæiske Fællesskab, KOM(1998)58 endelig udgave, 11.02.1997.

¹⁰ Meddelelse om EU-handlingsplan: Satellitkommunikation i informationsamfundet, COM(97)91, 05.03.1997.

Fællesskabet gennem en harmonisering af frekvensbånd og de anvendelsesvilkår, som er knyttet til generelle tilladelser¹¹ og mod en fjernelse af hindringerne for terminaludstyrets frie bevægelighed. **Hvad angår satellitbaserede bredbåndstjenester støtter Europa en positiv gennemgang af de tekniske vilkår, som der blev opnået enighed om ved WRC-97, hvilket vil tillade systemer fra europæiske virksomheder at konkurrere på det globale marked.**

Satellitter er ligeledes i spidsen for indførelsen af digitale fjernsyns- og radiotjenester i Europa og fører til en udvidelse af efterspørgslen på audiovisuelle produkter. Digitalt fjernsyn tilbyder innovative måder at levere såvel traditionelle tjenester som nye multimedietjenester. Denne tendens er undersøgt i detaljer i Kommissionens seneste grønbog om konvergens.¹² Markedet for europæiske audiovisuelle produkter anslås at ville have en værdi på 54 milliarder ECU i 2005 (sammenlignet med 32 milliarder ECU i 1995).¹³ Fællesskabets støtte til indførelsen af avancerede fjernsynstjenester udgjorde 228 millioner ECU i perioden 1993-1997. **For at det europæiske marked for audiovisuelle produkter kan videreudvikles, skal det sikres, at de fornødne frekvenser er til rådighed.**

Inden for rammerne af ITU/WRC indgår landene aftaler om planer for anvendelsen af frekvensressourcer (dvs. satellitbanepositioner, dækningsområde, frekvenser) til levering af satellitradiofonitjenester. Beslutningerne, som blev truffet inden for dette område ved WRC-97, vil nu give mulighed for mulig ibrugtagning af digitale systemer inden for de aftalte frekvensbånd og generelt skabe yderligere konkurrence inden for dette område, hvilket er særlig vigtigt for paneuropæiske systemer. WRC-99 vil undersøge, i hvilket omfang den aktuelle allokering af spektrumressourcer blandt landene fortsat er hensigtsmæssig, eller hvorvidt der er behov for at modificere planerne.

3.3 Luftfarts- og satellitradionavigationstjenester/GNSS

Behovet for, at de politiske instansers foretager en hensigtsmæssig afvejning mellem kommercielle, strategiske og overordnede interesser er særlig relevant i forhold til luftfarts- og radionavigations-/GNSS-tjenester, hvis frekvenser er genstand for krav fra kommercielle telekommunikationsinteressers side, men samtidig er nødvendige for at garantere sikkerheden og den videre udbredelse af sådanne anvendelser, både kommercielt og som del af applikationer af almen interesse..

Etableringen af en enkelt lufttransportsektor på basis af fri markedsadgang er et af de væsentligste kendetegn ved Fællesskabets transportpolitikker. Lufttrafikken er vokset betydeligt i løbet af årene med det resultat, at Fællesskabets luftrum og lufthavnsinfrastruktur mangler tilstrækkelige frekvenser, som ikke interfererer med hinanden. I samarbejde med de internationale civilluftfartsmyndigheder, ICAO, udvikler Fællesskabet nye koncepter inden for

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 710/97/EF af 24. marts 1997 om en koordineret fremgangsmåde for godkendelse inden for satellitbaserede personkommunikationstjenester i Fællesskabet, EFT nr. L105, 23.4.97.

¹² Grønbog om konvergens mellem telekommunikationssektoren, mediesektoren og informationsteknologisektoren og de lovgivningsmæssige implikationer heraf, KOM (97)623, Bruxelles 3. December 1997 (se særlig kapitel 1 og 2).

¹³ Jf. undersøgelse udført af Norcontel - *Economic implications of New Communication technologies on the audio-visual markets*, april 1997

styring af lufttrafik (Air Traffic Management, ATM), men **der er bekymring om det omfang, hvori luftfartsfrekvenserne gøres til genstand for krav fra eller er udsatte for interferens fra brugere fra den kommercielle (satellit-) kommunikationsindustri.** WRC-99 vil drøfte tilgængeligheden og pålideligheden af tilstrækkelige frekvenser til luftfartstjenester.

Kommissionens meddelelse om globale navigationssatellitsystemer (**Global Navigation Satellite Systems, GNSS**)¹⁴ anslår, at verdensmarkedet for GNSS-applikationer årligt vil udgøre tæt på 50 milliarder ECU i 2005. GNSS kan fremme den bæredygtige bevægelighed, transporteffektiviteten og sikkerheden generelt. GNSS-applikationer omfatter blandt andet styring af luft- og søfart, styring af jernbanetrafik, sporing af farligt gods, olie- og gasindvinding og lokalisering af fiskebanker. Den 17. marts 1998 tilkendegav Rådet sin støtte til Kommissionens udkast til en europæisk strategi for udvikling af et paneuropæisk positionsbestemmelses- og navigationsnet, herunder strategien vedrørende GNSS, og understreger i særlig grad, at behovene for GNSS inden for området frekvenser og kredsløb skal anerkendes i de relevante internationale fora. Fællesskabets økonomiske støtte til det første trin i den europæiske komponent i GNSS udgør 50 millioner ECU for perioden 1995-1999. WRC-99 vil undersøge, **i hvilket omfang radiofrekvenser, som er reserveret til radionavigationstjenester, kan deles med andre tjenester, og vil tage stilling til spørgsmålet om, hvor store frekvensområder der vil være behov for til den videre udvikling af GNSS-applikationer.**

Der udvikles radiokommunikationssystemer til udbud af luftfarts- og GNSS-applikationer med henblik på de globale markeder, og disse har både almen interesse (sikkerhed) og et betydeligt, langsigtet kommercielt potentiale. Dette område er dog mindre udviklet end massemarkedet for mobiltjenester og satellitkommunikationstjenester. Dette har ført til en situation, hvor **sikkerheden og de strategiske interesser i luftfarts- og GNSS-kommunikationssystemer konkurrerer med de kommercielle telekommunikationsinteresser om de tilgængelige frekvenser.** Disse kommercielle interesser har allerede fuldt ud erkendt WRC's betydning, hvilket bevises af den stærke lobbyvirksomhed i denne sammenhæng. Det er derfor afgørende at **udvikle langsigtede europæiske standpunkter vedrørende luftfarts- og satellitradionavigationssystemer, der garanterer sikker anvendelse af eksisterende frekvensallokeringer, tager hensyn til fremtidige krav, samt repræsenterer en rimelig afvejning i forhold til behovene hos den kommercielle radiokommunikationssektor.**

3.4 Jordobservation

Vigtigheden af jordobservationsapplikationer i Europa bør drøftes ud fra sociale, økonomiske og strategiske perspektiver for at sikre, at WRC-99 i tilstrækkeligt omfang behandler Europas frekvenskrav inden for dette område.

Den potentielle sociale, økonomiske og strategiske betydning af jordobservation er væsentlig. Jordobservation omfatter applikationer inden for en række forskellige områder, bl.a. globale målingsobservationer, gennemførelse af miljø- og civilbeskyttelsespolitikker samt landbrugspolitikker. Fællesskabet yder en

¹⁴ Meddelelse fra Kommissionen: På vej mod et transeuropæisk net af positionsbestemmelses- og navigationssystemer: en europæisk strategi for globale navigationssatellitsystemer (GNSS), KOM(98)29 endelig udgave 21.01.1998.

betydelig indsats for at stimulere jordobservationsapplikationer gennem sine RTD(FTU)programmer og har under det fjerde RDT(FTU)-rammeprogram brugt omkring 275 millioner ECU på jordobservationsapplikationer og RDT(FTU)-projekter. Det femte rammeprogram vil omfatte aktiviteter inden for udvikling af generiske jordobservationsteknologier, særlig satellitteknologier til miljøovervågning og ressourcer.

Fællesskabet og dets primære samarbejdspartnere inden for dette område (dvs. EUMETSAT, ESA, de nationale meteorologiske organisationer og rumforskningsorganisationer) er opsatte på at arbejde for, at frekvenskravene for denne anvendelse af almen interesse sikres. Da WRC-99 vil behandle krav om frekvenser til jordobservationsapplikationer, må behovet for og de operationelle vilkår for frekvenser til sådanne applikationer på fællesskabsplan tages op af de relevante aktører.

4. FORBEREDELSENE TIL WRC-99 SET I EN FÆLLESSKABSSAMMENHÆNG

Som svar på Rådets konklusioner om WRC-97 af 22. september 1997, som blev vedtaget på baggrund af Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om WRC-97¹⁵ har Kommissionen overvejet resultaterne og de erfaringer, som er indhøstet ved de foregående konferencer, og har iværksat en række aktioner med det formål yderligere at konsolidere Fællesskabets interesser i WRC-processen. Det overordnede formål med sådanne aktioner i henseende til WRC er at sikre, at WRC-beslutningerne er i overensstemmelse med de relevante fællesskabspolitikker og interesser, og at bidrage til en hensigtsmæssig afvejning mellem kommercielle og almene interesser i udarbejdelsen af europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC, som støttes af politiske instanser på det højest mulige niveau.

4.1 Overensstemmelsen mellem europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC-99 og relevante fællesskabspolitikker

CEPT vil udarbejde og vedtage de fælleseuropæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC-99 i samråd med Den Europæiske Radiokommunikationskomité (European Radiocommunications Committee, ERC) og Det Europæiske Radiokommunikationskontor (European Radiocommunications Office, ERO). Arbejdet er fordelt mellem en række projekthold, der behandler regulatoriske spørgsmål, radiofoni, satellitspørgsmål og søfarts-/radionavigationstjenester.

For at sikre, at de standpunkter, som er udarbejdet af frekvens- og telekommunikationseksperterne i CEPT, er i overensstemmelse med Fællesskabets interesser, vil Fællesskabet, repræsenteret ved Kommissionen, deltage i den forberedende proces, som er iværksat af CEPT/CPG med særligt henblik på at bidrage med indlæg om de fællesskabspolitikker, hvis gennemførelse afhænger af tilgængeligheden af frekvenser (se kapitel 3), samtidig med, at der tages fornødent hensyn til gældende fællesskabsret. Mens Fællesskabet traditionelt repræsenteres i CEPT/CPG af Kommissionsrepræsentanter med ansvar for telekommunikation, og i erindring om, at dagsordenen for WRC-99 omfatter en række temaer, som går ud over telekommunikationspolitikken, kan der være behov for yderligere bidrag til

¹⁵ KOM(97)304 endelig udgave, 18.06.1997.

CEPT-processen, særlig hvad angår Fællesskabets politikker om radiofoni, luftfart, satellitradionavigation og jordobservation.

Selv om behovet for relevante bidrag fra Fællesskabets side til CEPT-processen er åbenlyst, bør der på fællesskabsplan foretages en yderligere afvejning og prioritering af de politiske mål, som skal nås inden for området frekvensallokeringer. Kommissionen betragter derfor fremlæggelsen af bidrag til CEPT som et vigtigt element i bestræbelserne på at nå et bredere mål, som indebærer, at frekvenskravene til gennemførelse af frekvensafhængige fællesskabspolitikker behandles af de relevante markedsaktører og politiske og tekniske myndigheder som led i en langsigtet europæisk frekvensplanlægning, som skal overholdes både af de europæiske harmoniseringsforanstaltninger på området radiofrekvenser og ved udarbejdelsen af hensigtsmæssige standpunkter til forelæggelse ved WRC. Dette spørgsmål vil blive behandlet ved en offentlig høring, som Kommissionen agter at afholde i løbet af 1998.

4.2 Hensigtsmæssig afvejning mellem radiokommunikationsinteresser

Det er nødvendigt, at de kommercielle interesser, lovgivende myndigheder, videnskabelige og faglige organisationer samt forbrugerrepræsentations- og brugerorganisationer offentligt drøfter de respektive interesser, som behandles ved WRC-99, således at der kan ske en hensigtsmæssig afvejning af de kommercielle og almene interesser i udarbejdelsen af standpunkter. I denne sammenhæng vil Kommissionen og CEPT/GPG afholde høringsmøder om punkterne på dagsordenen for WRC-99, særlig hvad angår UMTS, satellitradionavigation, transport- og faste tjenester med høj densitet (herunder platforme i stor højde).

Desuden forventer Kommissionen at behandle WRC-99-temaerne under sine regelmæssige kontakter med individuelle eller repræsentative organisationer (herunder små og mellemstore virksomheder), eksempelvis ECTEL og EITIRT (telekommunikationsfabrikanter), UMTS-Forum, ETP (European Telecommunications Platform), GSM MoU (operatører) og med satellitindustrien i forbindelse med satellithandlingsplanen. Kommissionen opfordrer medlemslandene til at gøre brug af de relevante rådgivende organer (på højt niveau), som er etableret af Kommissionen, eksempelvis Space Advisory Group og den højtstående ekspertgruppe om GNSS, til at udtrykke deres standpunkter. På baggrund af det formelle forhold mellem Kommissionen og Det Europæiske Radiokommunikationskontor (ERO), vil ERO modtage finansiering til løsningen af bestemte opgaver, der tjener til at bidrage til udviklingen af europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC-99 gennem høringer og undersøgelser af europæiske og globale radiokommunikationsinteresser.

Ud over disse høringer på telekommunikationsområdet er det også nødvendigt, at de politiske og tekniske instanser, herunder de ansvarlige myndigheder for telekommunikation, transport, forsvar, RTD(FTU) og kultur - hvis politikker kan være afhængige af tilgængeligheden af frekvenser - koordinerer standpunkter, prioriteter og de målsætninger, som skal nås, med alle interesserede parter. Dette er særlig relevant hvor forskellige interesser konkurrerer om adgang til de samme frekvensbånd, eksempelvis mobilsatellitapplikationer og satellitradionavigation, fjernsynsspredning, satellitbaserede bredbåndsplikationer, jordobservation og faste (satellit-)tjenester. Det er nødvendigt med en sådan koordinering for at opretholde de europæiske standpunkter, som skal forhandles, og for at undgå, at bilaterale kontakter med tredjelande på sektorplan underminerer det fælles europæiske standpunkt.

4.3 Tilnærmelse af standpunkter med tredjelande og -regioner

Set i lyset af den ændrede baggrund for WRC som beskrevet under 2.1 ovenfor er det ønskeligt at opnå en vis grad af tilnærmelse mellem forhandlingsparternes forslag forud for WRC for at undgå, at beslutninger ved konferencen udsættes på grund af tidsmangel eller uovervindelige forskelle i standpunkterne. Kommissionen vil være involveret i bilaterale kontakter med andre regionale telekommunikationsorganisationer, eksempelvis CITELE, APT og de arabiske og afrikanske repræsentative organisationer. Det er særlig vigtigt, at Europa koordinerer standpunkterne med de arabiske og afrikanske repræsentative organisationer, da disse forhandler standpunkter som medlemmer af samme region inden for ITU/WRC.

Kommissionen vil ligeledes koordinere standpunkterne med tredjelande i forbindelse med regelmæssige bilaterale møder med sine primære handelspartnere. Her vil det have betydning at koordinere de målsætninger, som skal opfyldes ved WRC, med landene i Central- og Østeuropa, herunder de lande, som er involveret i tiltrædelsesforhandlinger; det bemærkes i denne forbindelse, at de alle er medlemmer af CEPT/CPG, hvilket bidrager til harmoniseringen af de valgte strategier. En tidlig dialog med USA og Japan støttes ligeledes. WRC-spørgsmålene vil endvidere blive rejst i forbindelse med den regelmæssige dialog med tredjepartsregionerne (Middelhavsområdet, Asien (ASEM) og Latinamerika).

Tilnærmelsen mellem standpunkterne bør endvidere omfatte høringer med de relevante internationale organisationer, som påvirkes af beslutninger om allokering af frekvenser, herunder ICAO, EUROCONTROL, IMO, EUMETSAT, ESA, samt radiofoniorganisationer og jordobservatorier.

4.4 Tilstrækkelig repræsentation af Fællesskabets Interesser ved WRC-99

Resultatet af WRC-forhandlingerne udtrykkes i radioreglementet og dets appendikser. Disse vedlægges konferencens slutdokumenter, som underskrives af alle delegerede på vegne af og under forudsætning af godkendelse fra deres respektive kompetente myndigheder. De anvendes foreløbigt betinget af en sådan godkendelse. **Således fører WRC til juridisk bindende internationale forpligtelser.**

De 15 EU-medlemslande forhandler på egne vegne ved WRC, inden for rammerne af CEPT/CPG. På baggrund af sin aktuelle rolle som observatør inden for ITU/WRC, har Fællesskabet, repræsenteret ved Kommissionen, deltaget i WRC i 1992, 1993, 1995 og 1997. Desuden deltager Fællesskabet i forhandlingerne i egenskab af rådgiver for CEPT/CPG.

Da medlemslandene ikke giver Kommissionen forhandlingsmandat til at repræsentere Fællesskabet ved WRC, og som følge af, at de juridisk bindende resultater af WRC har direkte indvirkning på Fællesskabets politikker, **kan der være behov for at etablere fælles standpunkter for Fællesskabet**, hvor dette måtte være hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med den normale procedure. Rådets konklusioner af 3. februar 1992¹⁶ har i denne forbindelse understreget, at

¹⁶ Rådets konklusioner vedrørende fremgangsmåder ved World Administrative Radio Conference (WARC 1992), 3.2.1992.

medlemslandene og Kommissionen vil mødes på stedet, såfremt der viser sig behov for separat fællesskabskoordinering. Som anført i Kommissionens meddelelse om WRC-97, kan dette for eksempel være tilfældet, (a) hvis medlemslandene er indbyrdes uenige om forslag til forelæggelse for konferencen med indvirkning på Fællesskabet som helhed, (b) hvis medlemslandene er uenige med andre CEPT-lande om sådanne forslag, (c) hvis CEPT-forslag ikke er i overensstemmelse med Fællesskabets interesser, eller (d) hvis et samlet fællesskabsstandpunkt kan bidrage til at styrke CEPT-forslagene i drøftelserne med tredjelande.

Det er af afgørende betydning, at der opnås politisk enighed om de målsætninger, som skal opfyldes gennem de fælleseuropæiske standpunkter, som skal forhandles, og dette kan ske - alt efter, hvor det måtte være relevant - både forud for WRC og under selve WRC-konferencen, gennem etablering af fællesstandpunkter for Fællesskabet. Behovet for separat fællesskabskoordinering ud over koordineringen inden for rammerne af CEPT vil ikke være så åbenbart, såfremt CEPT-standpunkterne nyder formel støtte på politisk plan inden for Fællesskabet, hvilket ikke aktuelt er tilfældet, og hvilket har ført til sidste-øjeblikks politisk intervention under selve konferencen. Dette har efterfølgende påvirket Europas fælles forhandlingsstyrke. Betinget af medlemslandenes politiske støtte til de europæiske standpunkter til forelæggelse ved WRC vil Kommissionen bidrage til at sikre, at der tages fornødent hensyn til Fællesskabets interesser. Fællesskabets politiske støtte vil i væsentlig grad forstærke Europas forhandlingsstyrke over for tredjelande og -regioner.

Udarbejdelsen af fælleseuropæiske standpunkter og de resultater, som skal opnås ved WRC skal også tage hensyn til de forpligtelser i henseende til markedsadgang, som man har indgået under GATS¹⁷-aftalerne inden for rammerne af verdenshandelsorganisationen (WTO). Som anført i Kommissionens meddelelse om WRC-97 bør det undgås, at visse lande bruger ITU eller WRC som undskyldning for at omformulere eller genfortolke deres forpligtelser vedrørende markedsadgang i henhold til GATS-aftalen. Under WRC-konferencen skal Fællesskabet tage hensyn til det omfang, hvori konsekvenserne af WRC-beslutningerne kan påvirke markedsadgangsforpligtelserne indgået under GATS. Dette bør gælde både for GATS-forpligtelserne, som Fællesskabet har indgået og de forpligtelser, som Fællesskabets primære handelspartnere har indgået. Inden for Fællesskabet er '113-udvalget' et relevant forum for drøftelsen af internationale handelsaspekter, og dette udvalg bør således anvendes i det relevante omfang til drøftelse og koordinering af Fællesskabets standpunkter om sådanne emner i forbindelse med WRC.

5. KONKLUSION

Denne meddelelse understreger den politiske betydning af de internationale forhandlinger om harmoniseret anvendelse af radiofrekvenser samt behovet for, at Fællesskabet involveres fuldt ud i WRC-processen.

¹⁷ Særlig inden for rammerne om WTO/GATS-aftalen om grundlæggende telekommunikationstjenester, som trådte i kraft d. 5. februar 1998. Denne aftale involverer i øjeblikket 72 lande, der repræsenterer godt og vel 90% af det globale telekommunikationsmarked.

Inden for Fællesskabet føres en række politikker, som afhænger af tilgængeligheden af radiofrekvensspektrum, således som det er tilfældet for de traditionelle telekommunikationssektorer inden for mobil- og satellitkommunikation, men også inden for luftfarts- og satellitradionavigationstjenester, radiofoni og jordobservation, hvis frekvenskrav er kommet under stigende pres fra kommercielle telekommunikationsinteresser med opbakning fra nationale politiske instanser. Men set i sammenhæng yder disse politikker et væsentligt bidrag til Europas økonomi og udgør byggestenene i det Informationssamfund, som er under udvikling, og de er af stor betydning set fra et almenpolitisk synspunkt. Det er derfor afgørende at betragte de tekniske beslutninger, som træffes ved WRC, i forhold til sådanne bredere politiske aspekter.

WRC-99 skal overveje en række vigtige tekniske spørgsmål med relevans for den bredere fællesskabssammenhæng:

- Vil der være tilstrækkeligt og velegnet frekvensspektrum til rådighed for gennemførelsen af europæiske politikker til udvikling af mobilkommunikationen til mobil multimediekommunikation beregnet for massemarkederne?
- Hvor stort frekvensspektrum vil der være til rådighed for udbuddet af globale satellitbaserede bredbåndstjenester og satellitbaserede radiofoni-tjenester, under hvilke betingelser, og hvordan vil de tekniske vilkår påvirke graden af konkurrence på det globale marked?
- I hvilket omfang og på hvilken basis vil der være frekvenser til rådighed for tjenester, som er afgørende for socialøkonomiske, politiske og strategiske formål, eksempelvis hvad angår satellitradionavigation, mobiltjenester til fly, maritime mobiltjenester og jordobservation?
- I hvilket omfang vil der være frekvenser til rådighed for udviklingen af nye radiokommunikationssystemer?

De juridisk bindende forpligtelser, som er resultatet af WRC, danner grundlaget for den yderligere udvikling af radiokommunikationsmarkederne og har direkte indvirkning på en række fællesskabspolitikker af væsentlig økonomisk og strategisk betydning. På baggrund af de hidtidige erfaringer og i overensstemmelse med Rådets opfattelse vedrørende WRC søger Europa-Kommissionen at sikre, at de europæiske standpunkter, som forelægges ved WRC, er i overensstemmelse med Fællesskabets interesser, og at sådanne standpunkter indebærer en hensigtsmæssig afvejning mellem kommercielle og almene interesser, og at en tilnærmelse mellem europæiske standpunkter og standpunkterne hos tredjelande og regioner og relevante internationale organisationer indgår som led i forberedelsesprocessen. Tilstrækkelig repræsentation af Fællesskabets interesser ved WRC vil fortsat have høj prioritet hos Kommissionen.

Den foreslåede strategi vil bidrage til konsolidering af Fællesskabets standpunkt ved WRC. Der er imidlertid behov for yderligere politiske drøftelser med henblik på at udpege prioritetsområder, som skal opfyldes inden for rammerne af en sammenhængende, strategisk europæisk frekvensplanlægning. Dette vil gøre det muligt at tage stilling til behovet for europæiske harmoniseringsforanstaltninger på området radiofrekvenser og udviklingen af standpunkter til WRC på et omfattende grundlag og med et mere langsigtet perspektiv.

* * *

BILAG

ORDLISTE

APT	Asia-Pacific Telecommunity Telekommunikationsorganisationen for Asien/Stillehavsområdet
BSS	Broadcast Satellite Service Radiofonisatellitjeneste
CEPT	European Conference of Postal and Telecommunications Administrations Den europæiske konference af post- og teleadministrationer
CITEL	Commission of Inter-American Telecommunications Administrations Kommissionen af interamerikanske teleadministrationer
CPG	Conference Preparatory Group of CEPT Gruppe under CEPT, som udfører det forberedende arbejde i forbindelse med konferencer
DTH	Direct-to-Home Direkte til hjem-tv
ECF	European Common Proposal Fælleseuropæisk forslag, som udarbejdes af CEPT/CPG
ECTEL	Association of the European Telecommunications and Professional Electronics Industry Sammenslutningen af europæiske telekommunikations- og elektronikindustrier
EITIRT	European Information Technology and Telecommunications Industries Roundtable Panel af europæiske informationsteknologi- og telekommunikationsindustrier
EO	Earth observation Jordobservation
ERC	European Radiocommunications Committee of CEPT Den europæiske radiokommunikationskomité under CEPT
ERO	European Radiocommunications Office of CEPT Det europæiske radiokommunikationskontor under CEPT
ESA	European Space Agency Det europæiske rumsamarbejde
ETP	European Telecommunications Platform Europæisk telekommunikationsplatform
ETSI	European Telecommunications Standardisation Institute Det europæiske institut for telestandarder
EU	European Union Den Europæiske Union

EUMETSAT	European Meteorological Satellite Europæisk meteorologisk satellit
EUROCONTROL	European Organisation for Air Traffic Control Den europæiske flyveledelsesorganisation
FDD	Frequency Division Duplex, transmissionsteknik, som anvendes i celleopbyggede bredbåndsmiljøer (se W-CDMA)
FPLMTS	Future Public Land Mobile Telecommunications Systems, Fremtidigt offentligt landbaseret mobiltelesystem, kaldes nu IMT-2000
GLONASS	Global Orbiting Navigation Satellite System of the Russian Federation satellitesystem i den russiske føderation
GMPCS MoU	Global Mobile Personal Communications Services Aftalememorandum om globale mobilpersonkommunikationstjenester
GNSS	Global Navigation Satellite System Globalt navigationssatellitesystem
GPS	Global Positioning System of the United States Amerikansk positionsbestemmelsessystem
GSM	Global System for Mobile Communications Globalt mobilkommunikationssystem
GSO FSS	Geostationary Orbit Fixed Satellite Service Fast tjeneste med satellit i geostationært kredsløb
IALA	International Association of Lighthouse Authorities Den internationale sammenslutning af fyr- og varslingsmyndigheder
ICAO	International Civil Aviation Organisation Den internationale organisation for civil luftfart
IMO	International Maritime Organisation Den internationale søfartsorganisation
IMT-2000	International Mobile Telecommunications with 2000, hvilket henviser til den forventede dato for indførelse af tjenesten
ITU	International Telecommunications Union Den internationale telekommunikationsunion
MoU	Memorandum of Understanding Aftalememorandum
MSS	Mobile Satellite Service Mobilsatellitjeneste
NON-GSO FSS	Non-Geostationary Orbit Fixed Satellite Service Tjeneste med satellit i fast ikke-geostationært kredsløb
RTD	Research & Technological Development Forskning og teknologisk udvikling (FTU)
S-PCS	Satellite Personal Communications Services Satellitbaserede personkommunikationstjenester

TD-CDMA	Time Division/Code Division Multiple Access
TDD	Time Division Duplex, Transmissionsteknik for applikationer, der bruger radiogrænsefladen TDMA (Time Division Multiple Access)
TEN	Trans-European Network Trans-europæiske net
TG1	Task Group 1 of the CEPT/ERC Arbejdsgruppe 1 under CEPT/ERC
VTMIS	Vessel Traffic Management and Information Systems Systemer til overvågning og styring af skibstrafik
W-CDMA	Wide-band Code Division Multiple Access
WRC	World Radiocommunications Conference Den verdensomspændende radiokommunikationskonference
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System Det universelle mobiltelesystem
UTRA	UMTS Terrestrial Radio Access Landbaseret UMTS-radioadgang

ISSN 0254-1459

KOM(98) 298 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

15 16 10 11

Katalognummer : CB-CO-98-337-DA-C

ISBN 92-78-36448-7

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

L-2985 Luxembourg